

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X.X. IR BANKO LUMINOR BANK AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-06-03 Nr. 429-186
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X.X. (toliau – pareiškėjas) ir bankas *Luminor Bank AS*, veikiantis per skyrių Lietuvoje, (toliau – bankas).

Sprendimo santrauka¹

Ginčas kilo dėl neigiamo pareiškėjo kortelės sąskaitos likučio, kuris susidarė bankui savo lėšomis įvykdžius pareiškėjo per lėšų gavėją mokėjimo kortele inicijuotas mokėjimo operacijas. Įvertinus šalių pateiktus paaiškinimus ir įrodymus, nustatyta, kad bankas laikėsi aktualių banko Mokėjimo paslaugų teikimo sąlygų (toliau – Sąlygos²) ir nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo.

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

2017 m. gruodžio 11 d. ir 2018 m. vasario 12 d. iš pareiškėjo banko sąskaitos, susietos su mokėjimo kortele, (toliau – Kortelės sąskaita) per lėšų gavėją buvo inicijuotos trys mokėjimo operacijos už automobilio nuomos paslaugas Danijoje (toliau – mokėjimo operacijos). Bendra inicijuota iš Kortelės sąskaitos nurašyta lėšų suma – 2 083,49 Eur. Tačiau, pareiškėjo Kortelės sąskaitoje nesant pakankamai lėšų, bankas mokėjimo operacijas įvykdė savomis lėšomis, dėl to pareiškėjo Kortelės sąskaitoje susidarė neigiamas sąskaitos likutis, siekiantis 2 083,49 Eur.

Bankas nuo neigiamo sąskaitos likučio susidarymo dienos kiekvieną dieną skaičiavo 18 procentų metinių palūkanų bei mėnesinį 1,30 Eur aptarnavimo mokestį, dėl to iki 2026 m. sausio 16 d. pareiškėjui buvo priskaičiuota 3 202 Eur skola bankui, ją bankas, Lietuvos bankui pradėjus ginčo nagrinėjimą, anulavo.

2019 m. rugsėjo 30 d. bankas į Paskolų rizikos duomenų bazę (toliau – PRDB) perdavė duomenis apie pareiškėjo įsiskolinimą.

Bankas pareiškėją apie jo skolą bankui informavo pareiškėjo elektroniniu paštu siųstais pranešimais: 2019 m. sausio 3 d., 2019 m. sausio 17 d., 2020 m. birželio 3 d., 2020 m. liepos 15 d., 2020 m. rugsėjo 16 d. ir 2020 m. lapkričio 11 d.

2025 m. gruodžio 30 d. pareiškėjas kreipėsi į banką dėl neigiamo balanso jo sąskaitoje panaikinimo. Bankui atsisakius tenkinti pareiškėjo reikalavimą, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo.

Ginčo reikalavimai

1. Įvertinti, ar bankas teisėtai pareiškėjo Kortelės sąskaitoje suformavo neigiamą sąskaitos likutį;
2. Įvertinti, ar bankas pagrįstai duomenis apie pareiškėjo įsiskolinimą perdavė į PRDB.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėjas teigia, kad bankas be aiškaus ir tinkamo pareiškėjo informavimo suformavo

¹ Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamą aplinkybę, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

² <https://luminor.lt/sites/default/files/dokumentai/salygos/luminor-mokejimo-paslaugu-teikimo-salygos-2025-10-05.pdf>.

neigiamą sąskaitos likutį dėl senų mokėjimo operacijų. Pareiškėjas apie susidariusią skolą ir jos augimą nebuvo tinkamai informuotas. Pareiškėjo nuomone, bankas neužtikrino tinkamo informavimo ir leido susidaryti neigiamam likučiui Kortelės sąskaitoje.

Papildomai pareiškėjas Lietuvos bankui patikslino, kad automobilių nuomos paslaugas teikianti įmonė apskaičiavo automobiliui padarytą žalą, nors pareiškėjas teigė automobiliui žalos nepadaręs. Pareiškėjas teigė, kad mėgino su automobilių paslaugas teikiančia įmone aiškintis situaciją, tačiau jam nepavyko.

Banko teigimu, neigiamas lėšų likutis pareiškėjo banko sąskaitoje buvo suformuotas pagrįstai, o pareiškėjas turi pareigą padengti įsiskolinimą bankui. Mokėjimo operacijos buvo inicijuotos gavėjui – automobilių nuomos paslaugų teikėjui Danijoje pateikus pareiškėjo mokėjimo kortelės duomenis bei jas patvirtinus parašu. Šios mokėjimo operacijos pareiškėjui buvo įprastos, nes pareiškėjas ir anksčiau už to paties automobilių nuomotojo paslaugas yra sumokėjęs Kortele. Kadangi pareiškėjo sąskaitoje tuo metu nebuvo pakankamo lėšų likučio, bankas mokėjimo operacijas įvykdė banko lėšomis, dėl to pareiškėjo banko sąskaitoje susidarė neigiamas sąskaitos likutis. Bankas teigė, kad pareiškėjas į banką dėl mokėjimo operacijų ginčijimo nebuvo kreipęsis.

Banko teigimu, duomenis apie pareiškėjo skolą jis perdavė pagrįstai, vadovaudamasis PRDB tvarkymo taisyklėmis.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

T e i s i n i s v e r t i n i m a s

Atsižvelgiant į tai, kad bankas ginčo nagrinėjimo Lietuvos banke metu anuliavo pareiškėjo skolą, susidariusią už banko priskaičiuotas palūkanas už naudojimąsi kreditu bei kitus papildomus banko taikytus mokesčius, toliau šiame sprendime nebus analizuojama minėtų palūkanų bei kitų mokesčių taikymo pareiškėjui pagrįstumas.

Siekiant išspręsti tarp pareiškėjo ir banko kilusį ginčą, Lietuvos banko vertinimu, būtina nustatyti, ar bankas pagrįstai: 1) reikalauja, kad pareiškėjas padengtų jo Kortelės sąskaitoje susidariusį neigiamą lėšų likutį; 2) duomenis apie pareiškėjo skolą perdavė PRDB.

1. Dėl banko reikalavimo padengti neigiamą pareiškėjo Kortelės sąskaitos lėšų likutį pagrįstumo

Remiantis bylos duomenimis, mokėjimo operacijos buvo inicijuotos per lėšų gavėją – automobilio nuomos Danijoje paslaugas teikiančią įmonę, iš kurios pareiškėjas buvo užsakęs automobilio nuomos paslaugas. Pareiškėjas šio fakto neginčija, neginčija ir mokėjimo operacijų autorizuotumo. Pareiškėjas iš esmės nesutinka su tuo, kad bankas, savo sąskaita įvykdęs mokėjimo operacijas, prašo, kad pareiškėjas padengtų skolą – jo Kortelės sąskaitoje susidariusį neigiamą lėšų likutį.

Vertinant banko reikalavimo padengti neigiamą pareiškėjo Kortelės sąskaitos lėšų likutį pagrįstumą, svarbu tai, kad banko sąskaitos kreditavimą numato Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.918 straipsnis: „Jeigu bankas pagal banko sąskaitos sutartį išmoka pinigus iš kliento sąskaitos neatsižvelgdamas į tai, ar joje yra pinigų (sąskaitos kreditavimas), tai pripažįstama, kad bankas suteikia klientui atitinkamos sumos kreditą nuo pinigų išmokėjimo dienos.“

Banko ir pareiškėjo sutartinius santykius reglamentuojančių Sąlygų 7.2.23 papunktyje nustatyta: „Dėl tam tikrų kortelės kaip Mokėjimo sąskaitos disponavimo ir valdymo priemonės ypatumų bei tarptautinių mokėjimo kortelių organizacijų „Visa“ ir / ar „Mastercard“ reikalavimų,

atskirais atvejais, kai operacijos Mokėjimo sąskaitoje yra vykdomos naudojantis kortele, galimas Kortelės turėtojo inicijuotų operacijų įvykdymas Banko lėšomis viršijant Mokėjimo sąskaitos likutį. Tokiais atvejais, Klientas privalo, Banko lėšomis viršytą Mokėjimo sąskaitos likutį padengti Sąlygų 5.11. punkte nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

Sąlygų 5.11 papunktyje reglamentuojama, kad: „Klientas privalo, nepriklausomai nuo priežasties, viršijus mokėjimo sąskaitos likutį, nedelsiant padengti sumą, viršijančią mokėjimo sąskaitos likutį. Klientas už mokėjimo sąskaitos likutį viršijančią sumą kiekvieną dieną moka Bankui Kainyne nurodytas palūkanas. Pareiga nedelsiant padengti mokėjimo sąskaitos likutį viršijančią sumą išlieka nepriklausomai nuo to, ar Klientas moka šias palūkanas.“

Remiantis bylos duomenimis, bankas pareiškėją apie skolą jo banko sąskaitoje informavo pranešimais, siūstais pareiškėjo bankui nurodytu elektroniniu paštu, tačiau pareiškėjas į šiuos banko raginimus sumokėti skolą nekreipė dėmesio, kaip minėta, nesikreipė į banką ir neginčijo mokėjimo operacijų.

Įvertinus ginčo aplinkybes, Civilinio kodekso bei Sąlygų nuostatas, darytina išvada, kad bankas pagrįstai, pareiškėjo banko sąskaitoje nesant pakankamo lėšų likučio, savo lėšomis įvykdė mokėjimo operacijas bei pagrįstai pareiškėjui pateikė reikalavimą padengti sumą, viršijančią mokėjimo sąskaitos likutį.

2. Dėl pareiškėjo duomenų apie skolą perdavimo PRDB pagrįstumo

Kreipdamasis į Lietuvos banką, pareiškėjas prašo įvertinti, ar bankas pagrįstai duomenis apie pareiškėjo skolą perdavė PRDB.

Bankas, veikdamas kaip Lietuvos banko prižiūrimas vartojimo kredito davėjas, be kita ko, privalo vadovautis Lietuvos banko valdybos 2018 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 03-65 patvirtintomis Paskolų rizikos duomenų bazės tvarkymo taisyklėmis (toliau – Taisyklės), kurių 8 punkte įtvirtinta banko pareiga į PRDB teikti, be kita ko, visų fizinių asmenų duomenis, nurodytus Taisyklių 1 priede, įskaitant informaciją apie su fiziniais asmenimis sudarytas vartojimo kredito sutartis, taip pat ir fizinių asmenų skolas pagal vartojimo kredito sutartis.

Kadangi, banko pateiktais duomenimis, bankui savo sąskaita įvykdžius mokėjimo operacijas, pareiškėjas liko bankui skolingas ir šios skolos nedelsiant negrąžino, kaip tai numatyta tarp šalių sudarytoje sutartyje, bankas, vadovaudamasis Taisyklių 8 punktu, informaciją apie jo skolą privalėjo skelbti PRDB. Tokia informacija PRDB yra skelbiama tol, kol skola yra aktyvi, nurodoma kreditoriaus balanse ir jis tiksi ją atgauti.

Atsižvelgiant į tai, kad, banko pateiktais duomenimis, pareiškėjas skolos bankui nėra padengęs, ir remiantis pirmiau nurodytomis Taisyklių nuostatomis, darytina išvada, kad informaciją apie pareiškėjo skolą bankas perdavė į PRDB ir skelbia joje, vykdydama teisės aktuose nustatytas pareigas.

Išvada

Nėra pagrindo vertinti, kad bankas nepagrįstai reikalauja, kad pareiškėjas padengtų Kortelės sąskaitoje susidariusį neigiamą lėšų likutį, ir kad duomenys apie pareiškėjo skolą į PRDB buvo perduoti neteisėtai, todėl pareiškėjo reikalavimai atmetami.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakymui į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį³.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X.X. reikalavimą.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis